

Nie tylko gospodarka. Współpraca Unii Europejskiej z Koreą Południową

Oskar Pietrewicz

10. szczyt UE – Republika Korei, który odbył się 22 maja w Seulu, potwierdził, że Korea Płd. jest kluczowym azjatyckim partnerem Unii. Zasygnalizował też rosnące znaczenie kwestii bezpieczeństwa w relacjach dwustronnych. Korea Płd. podziela unijną ocenę rosyjskiej agresji na Ukrainę i zamierza nadal wspierać napadnięty kraj, choć na razie nie za pomocą dostaw sprzętu wojskowego. Ogłoszenie „zielonego partnerstwa” na rzecz transformacji energetycznej świadczy zaś o gotowości obu stron do otwierania kolejnych obszarów kooperacji, co przysłuży się rozwojowi stosunków polsko-południowokoreańskich.

Współpraca UE z Koreą Płd. sięga 1963 r., gdy nawiązano stosunki dyplomatyczne między Republiką Korei a Europejską Wspólnotą Gospodarczą. Relacje wyraźnie wzmocniły się wraz z ustanowieniem strategicznego partnerstwa w 2010 r. i wejściem w życie w następnych latach porozumień politycznych, gospodarczych oraz w kwestii bezpieczeństwa. W 2011 r. zaczęła obowiązywać umowa o wolnym handlu (FTA), w 2014 r. – umowa ramowa ustanawiająca zakres współpracy politycznej i gospodarczej, a w 2016 r. – umowa ramowa określająca zasady udziału Korei Płd. w unijnych operacjach zarządzania kryzysowego.

Od 2002 r. funkcjonuje mechanizm szczytów UE – Republika Korei z udziałem przewodniczących Rady Europejskiej i Komisji Europejskiej oraz prezydenta Republiki Korei. 10. szczyt w Seulu, zorganizowany w przypadającą w tym roku 60. rocznicę nawiązania stosunków UE – Korea Płd., był pierwszym spotkaniem przewodniczącego Rady Europejskiej Charles’a Michela i szefowej Komisji Europejskiej Ursuli von der Leyen z prezydentem Yoon Suk-yeolem. We wspólnym oświadczeniu przywódcy położyli nacisk na współpracę w zakresie pokoju i bezpieczeństwa oraz gospodarki i zrównoważonego rozwoju.

Pokój i bezpieczeństwo. Liderzy zgodzili się, aby problemy pokoju i bezpieczeństwa stały się tematem regularnych rozmów UE i Korei Płd. W tym celu powołali strategiczny dialog, w którym ma uczestniczyć wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz

minister spraw zagranicznych Republiki Korei. Najwięcej uwagi poświęcili rosyjskiej agresji na Ukrainę i [rozwojowi zbrojeń nuklearno-rakietowych Korei Płn.](#) Obie kwestie uznali za zagrożenia dla globalnego pokoju i bezpieczeństwa.

UE i Korea Płd. potępiły agresję i zbrodnie Rosji oraz zgodziły się wywierać na nią dalszą presję ekonomiczną i polityczną. Mimo deklaracji dalszego wspierania Ukrainy, także w wymiarze bezpieczeństwa, w oświadczeniu nie wspomniano o ewentualnej południowokoreańskiej pomocy militarnej. Wpisało się to w oficjalne stanowisko władz Korei Płd., które zaprzeczają doniesieniom, że za pośrednictwem USA lub innych państw miały przekazać Ukrainie amunicję artyleryjską. Korea Płd. zwiększa natomiast wsparcie humanitarne dla Ukrainy – w maju br. zobowiązała się przekazać pomoc o wartości 130 mln dol., m.in. sprzęt do rozminowywania.

Strony odniosły się także do kluczowej z punktu widzenia Korei Płd. kwestii KRLD. Potępiły rozwój jej programów nuklearnego i rakietowego oraz łamanie praw człowieka. Wezwały też wszystkie państwa, zwłaszcza stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ, do wdrażania sankcji nałożonych na Koreę Płn.

Wspólnym interesem UE i Korei Płd. jest kształtowanie wolnego, otwartego i opartego na prawie regionu Indo-Pacyfiku. Akcentując wagę multilateralizmu, partnerzy podkreślili potrzebę dialogu, m.in. z ASEAN. Opowiedzieli się za zapewnieniem swobody żeglugi i przelotu, w tym na

Morzu Południowochińskim, oraz utrzymaniem pokoju i stabilności w Cieśninie Tajwańskiej, wyrażając sprzeciw wobec jednostronnych działań służących zmianie status quo. Nie wymienili jednak Chin jako źródła tych zagrożeń, co odzwierciedla niekonfrontacyjny charakter indopacyficznych strategii [UE](#) i [Korei Płd.](#)

Obie strony wskazały też na inne obszary współpracy – wdrażanie reżimów nieproliferacyjnych (np. NPT), zwalczanie zagrożeń cybernetycznych i dezinformacji oraz bezpieczeństwo morskie. Wykorzystując doświadczenia współpracy w operacji Atalanta przeciwko piratom u wybrzeży Afryki i unijny mechanizm Skoordinowanej Obecności Morskiej (CMP), UE i Korea Płd. rozważają możliwość dalszej kooperacji w domenie morskiej.

Gospodarka i zrównoważony rozwój. Korea Płd. i UE zamierzają rozwijać współpracę handlowo-inwestycyjną, która jest filarem ich stosunków. W 2022 r. wartość wymiany towarowej wyniosła 132 mld euro – UE była dla Korei Płd. trzecim największym partnerem handlowym, a Korea Płd. dla UE – dziewiątym. Zwiększeniu eksportu towarów rolno-spożywczych z Unii może służyć decyzja Korei Płd. z września ub.r. o akceptacji unijnych metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń i ptasiej grypy, co ułatwiło dostęp do południowokoreańskiego rynku. Tym samym eksport wieprzowiny i drobiu z UE będzie podlegał regionalizacji. Firmy unijne (zwłaszcza z Holandii, Niemiec i Francji) pozostają największymi zagranicznymi inwestorami w Korei Płd., a skumulowana wartość inwestycji południowokoreańskich w UE w 2022 r. wyniosła 36 mld euro (najwięcej w Holandii, Węgrzech, Polsce, Czechach i Słowacji).

Podczas szczytu Korea Płd. i UE ustanowiły „zielone partnerstwo” w odpowiedzi na zmiany klimatyczne. W jego ramach obie strony mają zintensyfikować współpracę w zakresie transformacji energetycznej, co ma prowadzić do dekarbonizacji gospodarek do 2050 r. Republika Korei i UE liczą przy tym na dalszą współpracę w zakresie energetyki jądrowej. Zapobieganiu, wykrywaniu i reagowaniu na zagrożenia dla zdrowia publicznego, takie jak pandemie, służy powołanie mechanizmu współpracy na rzecz zarządzania transgranicznymi problemami zdrowotnymi. Partnerzy powołali też dialog na rzecz [stabilności łańcuchów dostaw](#) i polityki przemysłowej. Może on służyć wypracowaniu modelu dalszej współpracy, np. w kwestii dywersyfikacji dostaw strategicznych surowców potrzebnych do zielonej transformacji.

UE i Republika Korei będą wdrażać ponadto partnerstwo cyfrowe, które ustanowiono w listopadzie ub.r. Zakłada ono wymianę informacji, m.in. na temat regulacji i standardów nowych technologii (takich jak sztuczna inteligencja), ułatwień w handlu cyfrowym i stabilności łańcuchów dostaw chipów. Konsultacyjny i niewiążący prawnie charakter partnerstwa wpisuje się w praktykę UE, która w ramach realizacji [„Cyfrowego kompasu 2030”](#) zawiązała takie partnerstwa z Japonią i Singapurem. Konsultacje mogą też

przysłużyć się włączeniu kwestii cyfrowych do FTA z Koreą Płd. Obecny kształt umowy w niewielkim zakresie uwzględnia np. e-handel, który zyskuje na znaczeniu w kontaktach gospodarczych. Zapowiedź dołączenia Korei Płd. do unijnego programu Horyzont Europa stwarza z kolei możliwość pogłębienia współpracy badawczej, m.in. w zakresie zielonej i cyfrowej transformacji. Choć partnerzy są otwarci na współpracę technologiczną, np. [w sektorze chipów](#), na razie ogranicza się ona do konsultacji w celu wybadania możliwości dalszej kooperacji.

Wnioski i perspektywy. Rozwijając kompleksową współpracę, Korea Płd. i UE starają się odpowiadać na zagrożenia dla pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego oraz globalne wyzwania związane m.in. ze zmianami klimatycznymi, postępowaniem technologicznym i kryzysami zdrowotnymi. Poszerzanie partnerstwa o kolejne obszary wzmacnia wizerunek Korei Płd. jako państwa o [globalnych ambicjach](#) i jej pozycję najważniejszego, obok Japonii, azjatyckiego partnera UE.

Mimo zgodnej oceny rosyjskiej agresji na Ukrainę oraz wspólnych zastrzeżeń do polityki Chin w Indo-Pacyfiku współpraca UE i Korei Płd. w wymiarze bezpieczeństwa pozostaje ograniczona. Korea Płd. – mimo zabiegów zarówno na poziomie wspólnotowym, jak i państw członkowskich UE – nie jest skłonna współpracować w zakresie dostaw uzbrojenia na Ukrainę. Wynika to zarówno z obaw o dalsze pogorszenie [relacji z Rosją](#), jak i z braku poparcia społecznego dla dozbrajania Ukrainy. W domenie morskiej problemem są zaś [niewielkie możliwości zwiększenia zaangażowania militarnego UE w Indo-Pacyfiku](#). W obszarze cyberbezpieczeństwa większy potencjał niż współpraca z UE stwarza z kolei [kooperacja z NATO](#) – dzięki udziałowi Korei Płd. w ćwiczeniach Sojuszu w tej dziedzinie. Republika Korei rozwija natomiast współpracę obronną z wybranymi państwami UE, w tym Polską, której zaofiarowała szybkie dostawy uzbrojenia i kooperację przemysłową. Wewnątrzunijnym wyzwaniem dla zakupów sprzętu wojskowego spoza UE pozostaje brak poparcia wszystkich państw członkowskich, np. Francji.

Z punktu widzenia Polski pozytywnym sygnałem jest ponowne otwarcie rynku Korei Płd. na produkty rolno-spożywcze z UE. Trwają negocjacje w sprawie dopuszczenia mięsa wieprzowego, drobiowego i wołowego z Polski. Również otwartość UE na współpracę z Koreą Płd. w dziedzinie energetyki jądrowej ułatwia polsko-południowokoreańską kooperację w tym zakresie. Ze względu na współpracę obronną Polska może w większym stopniu kształtować dialog UE z Koreą Płd. w wymiarze bezpieczeństwa, czego elementem może być przekonywanie Republiki Korei, że większe wsparcie Ukrainy, np. za pośrednictwem Polski, zwiększyłoby bezpieczeństwo [południowokoreańskich inwestycji w Europie Środkowej](#) oraz wiarygodność Korei Płd. jako państwa skłonnego w większym stopniu współkształtować oparty na prawie porządek międzynarodowy.